

Ljubljana, 11. februar 2020

STALIŠČE
Energetske zbornice Slovenije (EZS)
glede osnutka slovenskega Celovitega
nacionalnega energetskega in podnebne načrta (NEPN)

Energetska zbornica Slovenije (EZS) ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Doseganje najrazličnejših ciljev energetske in podnebne politike je mogoče le z usklajenimi cilji na globalni, evropski in nacionalni ravni.
- (2) Za doseganje ciljev **Pariškega podnebne sporazuma** (*omejiti zvišanje povprečne svetovne temperature na precej manj kot 2°C v primerjavi s predindustrijsko ravno oziroma ne preseči 1,5°C*) države sprejmejo celovite nacionalne podnebne akcijske načrte za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Vlade so se dogovorile, da bodo vsakih pet let sporočile svoje akcijske načrte z vedno bolj ambicioznimi cilji.
- (3) Za doseganje ciljev **podnebno-energetske politike EU** (*najmanj 40-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v celotnem gospodarstvu / najmanj 32-odstotnega deleža energije iz obnovljivih virov energije (OVE) / najmanj 32,5-odstotnega izboljšanja energijske učinkovitosti / najmanj 15-odstotne elektroenergetske medsebojne povezanosti*) vlade sprejmejo celovite nacionalne energetske in podnebne načrte (NEPN).

Cilje **Energetske unije** (*odjemalcem v EU – vključno z gospodinjstvi in podjetji – zagotoviti zanesljivo, trajnostno, konkurenčno in cenovno sprejemljivo oskrbo z energijo ter s privabljanjem naložb spodbujati raziskave in inovacije*) pa bi bilo treba zagotoviti s kombinacijo pobud EU in usklajenimi nacionalnimi politikami, opredeljenimi v NEPN.

Uredba 2018/1999 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov določa, da vsaka država članica EU Evropski komisiji do 31. decembra 2019 in nato do 1. januarja 2029, potem pa vsakih deset let, priglasi NEPN.

- (4) Slovenija pripravlja potrebne strateške dokumente na področju podnebja in energetike: Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) je zadolženo za pripravo Dolgoročne podnebne strategije do leta 2050 in Zakona o podnebni politiki, Ministrstvo za infrastrukturo (MzI) pa pripravlja Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN).

sprejema naslednje stališče:

Spodbujamo podnebni in energetski dialog na vseh ravneh, vključno z razpravo o ambicioznosti ciljev v prihodnosti, ki pa naj temelji na strokovnih podlagah. Prihodnost je v tesnem sodelovanju in povezovanju. EZS v ta namen vodi energetski dialog s svojimi člani v okviru Upravnega odbora (UO) ter Strokovnega sveta za oskrbo z energijo, za seznanitev širše javnosti z energetskimi vprašanji pa EZS organizira različne dogodke.

Ker je za izvajanje svojih mednarodnih podnebnih zavez EU sprejela ambiciozno zakonodajo na različnih področjih, prav tako je za doseganje lastnih ciljev Energetske unije sprejela potrebno zakonodajo, **pozivamo pristojne organe –**

Vlado RS in ministrstva – k pripravi in uskladitvi vseh potrebnih zakonskih in podzakonskih aktov, ki so v Sloveniji potrebni za doseganje različnih podnebno-energetskih ciljev, vključno z umeščanjem projektov v prostor. Že danes se je treba začeti pripravljati na gradnjo ključnih energetskih objektov v prihodnosti.

Podpiramo prizadevanja za čim prejšnji sprejem NEPN, ki obsega vseh pet razsežnosti Energetske unije – energetsko varnost; notranji trg energije; energetsko učinkovitost; razogljičenje; raziskave, inovacije in konkurenčnost, zlasti ker (1) gre za nujno orodje za strateško načrtovanje energetske in podnebne politike v Sloveniji; (2) sprejem NEPN in njegova predložitev Evropski komisiji predstavlja omogočiten pogoj za črpanje kohezijskih sredstev v novi večletni finančni perspektivi 2021-2027, vključno za energetske projekte v Sloveniji oziroma za projekte, v katerih sodeluje Slovenija z drugimi partnerji.

NEPN bi moral zagotoviti **pregled** nad obstoječim stanjem energetskega sistema in politike, določiti **nacionalne cilje** za vsako od petih razsežnosti Energetske unije ter **ustrezne politike in ukrepe** za izpolnitev teh ciljev.

Strinjamo se s poudarkom v NEPN, da je glavna naloga prihodnjega razvoja energetike v Sloveniji zagotavljanje **ravnotežja med tremi osnovnimi stebri energetske politike**, ki so neločljivo prepleteni: podnebna trajnost, zanesljivost oskrbe in konkurenčnost oskrbe z energijo.

Vsaka država, vsako gospodarstvo in nenazadnje vsako gospodinjstvo potrebuje energijo, ki jo je treba od nekod vzeti. **Energetska odvisnost od uvoza, torej od drugih držav, pomeni manjšo varnost, večjo ranljivost in nepredvidljive cene, zato je treba stremeti k čim višji energetski samozadostnosti države.**

Opozarjamo, da bo **cilje glede energetske varnosti in razogljičenja težko doseči brez novih naložb v obnovljive vire energije (OVE)**, zato ne podpiramo odločitev, ki ne vodijo v gradnjo novih proizvodnih enot iz obnovljivih virov, zlasti hidroelektrarn. Ne smemo zapostaviti niti drugih virov OVE, vključno s sončno in vetrno energijo, saj mora država dvigniti delež OVE.

Opozarjamo, da bi se bilo treba **v NEPN opredeliti do vseh vrst energije, z namenom, da bodo lahko energetske družbe pripravile podlage za investicijske odločitve o energetski infrastrukturi danes in v prihodnosti**. Treba je nemudoma začeti z aktivnostmi za gradnjo med drugim hidroelektrarn, pripravljalnimi aktivnostmi za odločanje o drugem bloku Nuklearne elektrarne Krško (NEK) ter za plinske elektrarne kot nadomestilo bloka 5 Termoelektrarne Šoštanj (TEŠ).

Zavedamo se, da ima izvajanje politik in ukrepov na področjih energetike in podnebja učinek na družbo okolje, zato si prizadevamo za izboljšanje kakovosti okolja s **skrbno in preudarno rabo naravnih virov** v Sloveniji.